

Tuški

G L A S N I K

2025/**04**

Interni časopis Luke Koper

TISKOVINA

Poštnina plačana pri pošti
6104 Koper - Capodistria

Varnejši z umetno
inteligenco

- 4

Umetna inteligenca za varnejšo prihodnost tudi v Luku Koper
Svetovni dan varnosti in zdravja pri delu, ki ga obeležujemo 28. aprila, je idealna priložnost za razmislek o inovacijah, ki lahko pomembno prispevajo k izboljšanju delovnih pogojev.
- 6

Propeller klub tokrat gostil predsednico Luke Koper
26. marca je Propeller klub pristanišča Koper na svoj klubski večer povabil predsednico naše uprave Nevenko Kržan, ki je spregovorila o ključnih načrtih, uspehih in projektih za prihodnji razvoj.
- 7

Nov rekord za Kontejnerski terminal
Marec se je izkazal za izjemno uspešnega na področju pretovora kontejnerjev, saj smo v tem mesecu na ladje naložili in z njih razložili kar 110.810 kontejnerskih enot (TEU).
- 8

Predstavniki Evropske komisije in Vlade RS na predstavitvi projekta Luka.DT
11. marca so Luko Koper obiskali predstavniki Evropske komisije, ki jih je gostil Urad Republike Slovenije za okrevanje in odpornost. Seznanili so se z izvedenimi projekti, sofinanciranimi v okviru Načrta za okrevanje in odpornost.
- 10

Logistični kongres v znamenju trajnosti in več kot 600 udeležencev
V Portorožu je med 2. in 4. aprilom potekal že 12. Logistični kongres, največji mednarodni dogodek s področja logistike in oskrbovalnih verig v regiji.

MITJA ČIKOVIN

Rezultati razpisa: Podprli bomo 124 projektov in društev

ARMIN SEJARIČ

V Luku Koper smo tudi v letošnjem letu objavili razpis za dodelitev sponzorskih in donatorskih sredstev iz sklada Živeti s pristaniščem. V skladu z razpisnimi pogoji in merili je komisija med več kot 250 prijavljenimi društvi, organizacijami in projekti izbrala kar 124 takih, ki bodo prejeli finančno podporo družbe.

Tudi v letošnjem letu številna društva in organizacije načrtujejo zanimive dogodke in aktivnosti s področij ekologije in varstva okolja, umetnosti, športa,

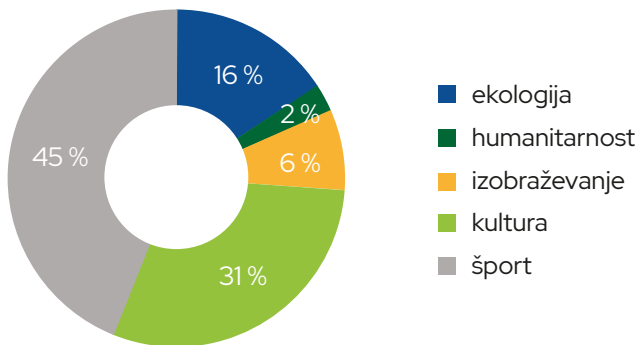
izobraževanja, humanitarnih dejavnosti in turizma. Dobre ideje tudi tokrat finančno podpira Luka Koper.

Iskrene čestitke vsem prejemnikom sponzorskih in donatorskih sredstev. Želimo vam uspešno izvedbo projektov in ostalih aktivnosti!

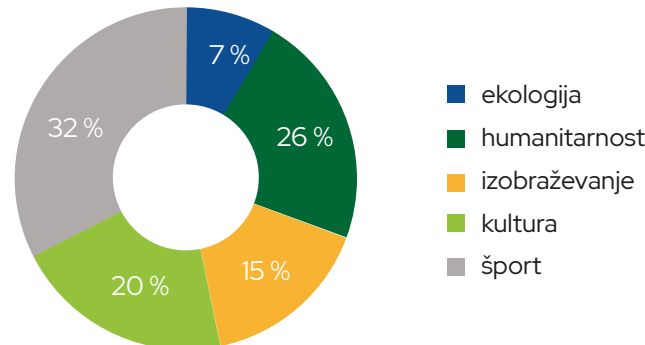

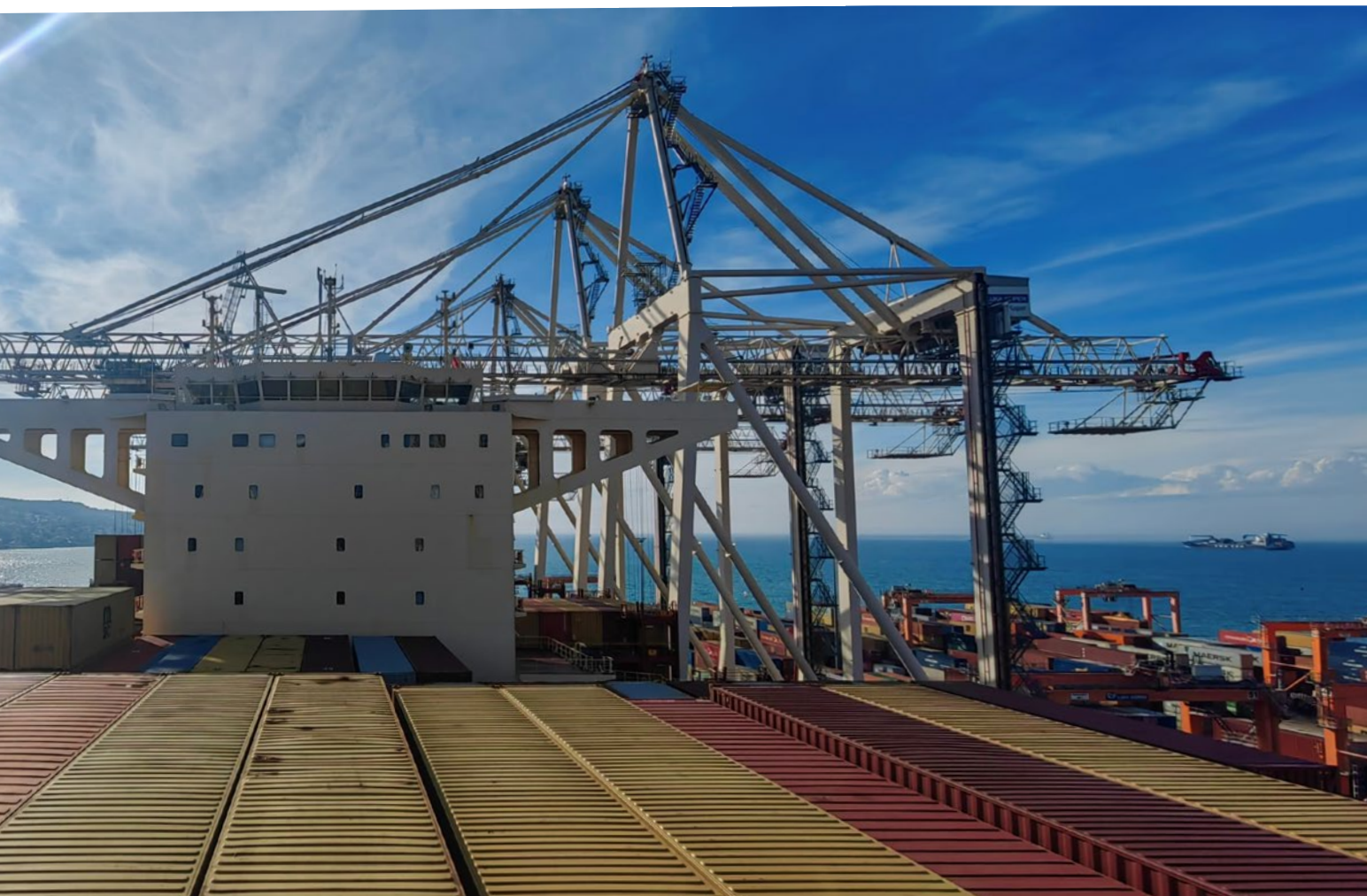
Poglej, katere projekte bomo podprli s sponzorstvi ali donacijami.

Razdelitev sponzorskih sredstev po področjih (ŽSP 2025)

Razdelitev donatorskih sredstev po področjih (ŽSP 2025)

Drage bralke in bralci,

vedno znova ugotavljamo, da je šport panoga, zanimanje, veselje, ki združuje različne poglede ali prepričanja. Ne glede na to, za kateri šport gre. Da se znamo hitro povezati in iskreno veseliti dosežkov drugih, smo znova dokazali tudi zaposleni v Luki Koper, ki smo z odprtimi rokami medse ponovno sprejeli naše smučarje skakalce in skakalke. Ti so v letošnji sezoni postregli z odličnimi skoki doma in v tujini, sezono pa v tako ženski kot tudi moški konkurenci sklenili z rekordnimi dolžinami.

Tako kot v športu se luški ljudje iskreno veselimo tudi lastnih dosežkov. V preteklih letih smo jih v Luki Koper nanizali kar nekaj, in to na različnih terminalih ter področjih dela, s čimer dokazujemo, da se kot družba uspešno razvijamo prav na vseh področjih. Tudi sicer se v tako specifičnem okolju, kot je pristaniško, morda bolj kot drugod zavedamo, da je za dosego izjemnih rezultatov ključno timsko delo. Medsebojna podpora, razumevanje in sodelovanje delajo naš kolektiv tako edinstven, še toliko bolj pa znamo stopiti skupaj in biti nesebični v težkih časih, ki od nas zahtevajo veliko inovativnosti, prilagajanja in osebne odgovornosti. Svet še nikoli ni bil tako zelo povezan, a hkrati razdvojen. Vse to občutimo tudi v širšem pristaniškem okolju in logistiki, ki zahteva vsakodnevno prilagajanje in iskanje alternativnih rešitev. V tem smo v Luki Koper od nekdaj dobri, saj so naša prava vrednost ljudje, znanje, ki ga imamo, izkušnje, pa tudi delavnost, vztrajnost in pripravljenost na izzive, ki jih prinašajo spremembe. Spremembe pa niso nujno slabe, saj so ravno te gonilo

napredka in razvoja. Novosti namreč prinašajo sveže poglede, nove ideje, rešitve, nove načine dela in razmišljanja. Ena takih sprememb, ki spodbuja mešane občutke, je nedvomno tudi umetna inteligenca. Ta postaja čedalje bolj prisotna v naših življenjih, tako zasebno kot tudi v poslovnem okolju. In čeprav se morda na prvi pogled zdi, da prinaša zgolj grožnjo dosedanjemu načinu dela, znanju in izkušnjam, ki smo jih s trdom pridobivali, je lahko tudi podpora našemu delu – torej priročno orodje, da sebi in drugim olajšamo vsakdanja opravila.

Digitalna preobrazba je realnost – in tudi nuja, a je seveda pomembno, da jo izvajamo previdno, usklajeno in ob razumevanju vseh morebitnih tveganj. Vse bolj pomembna je tudi na področju varnosti in zdravja pri delu, zato ji v tokratni rubriki Središče namenjamo prav posebno pozornost.

Pred vami je čisto sveža številka Luškega glasnika, naj vam bo v prijetno branje.

Marina Jelen,
odgovorna urednica

Umetna inteligenca za varnejšo prihodnost tudi v Luki Koper

28. april – svetovni dan varnosti in zdravja pri delu je priložnost za digitalni preobrat.

 MIHA URŠIČ ENVATOELEMENTS

Tehnologija v službi varnosti

Svetovni dan varnosti in zdravja pri delu, ki ga obeležujemo 28. aprila, je idealna priložnost za razmislek o inovacijah, ki lahko pomembno prispevajo k izboljšanju delovnih pogojev. V Luki Koper smo ta dan zaznamovali z uvedbo simulatorja virtualne resničnosti (VR) z osmimi moduli za varnostno usposabljanje ter začetkom testiranja daljinsko vodenega kontejnerskega dvigala (RMG). V prihodnosti predvidevamo tudi uporabo očal za virtualno resničnost. VR tehnologija omogoča nadzorovano simulacijo izrednih razmer brez tveganj.

A to je le začetek.

Umetna inteligenca (UI) ponuja še veliko več – od preventivne analitike do avtomatizacije, ki povečuje varnost in zmanjšuje napake. Umetno inteligenco bomo v naši luki denimo uvedli v novo, popolnoma avtomatizirano skladišče za kolute pločevine. Skladišče naj bi pričelo obratovati spomladi prihodnje leto, v njem pa bo UI prepoznavala npr. zastoje in ustrezno preusmerjala promet na proste kapacitete in poti. S tem bo olajšano delo zaposlenih in optimiziran pregled na razpoložljivost skladišča.

Umetna inteligenca v pomorskem pristanišču

Pomorska pristanišča predstavljajo eno najzahtevnejših delovnih okolij. Tam UI ponuja večplastne rešitve:

- Avtomatizacija dvigal in vozil zmanjšuje napake in pospešuje delo.

- Optimizacija poti in prometa zmanjšuje zastoje in nevarnosti trkov.
- Spremljanje mikroklima z IoT senzorji omogoča takojšnje ukrepanje ob odklonih.
- Digitalni dvojčki omogočajo simulacije kriznih razmer brez tveganja.
- Videoanalitika zazna nevarna vedenja v realnem času.
- Prediktivno (pravočasno) vzdrževanje preprečuje odpovedi opreme.

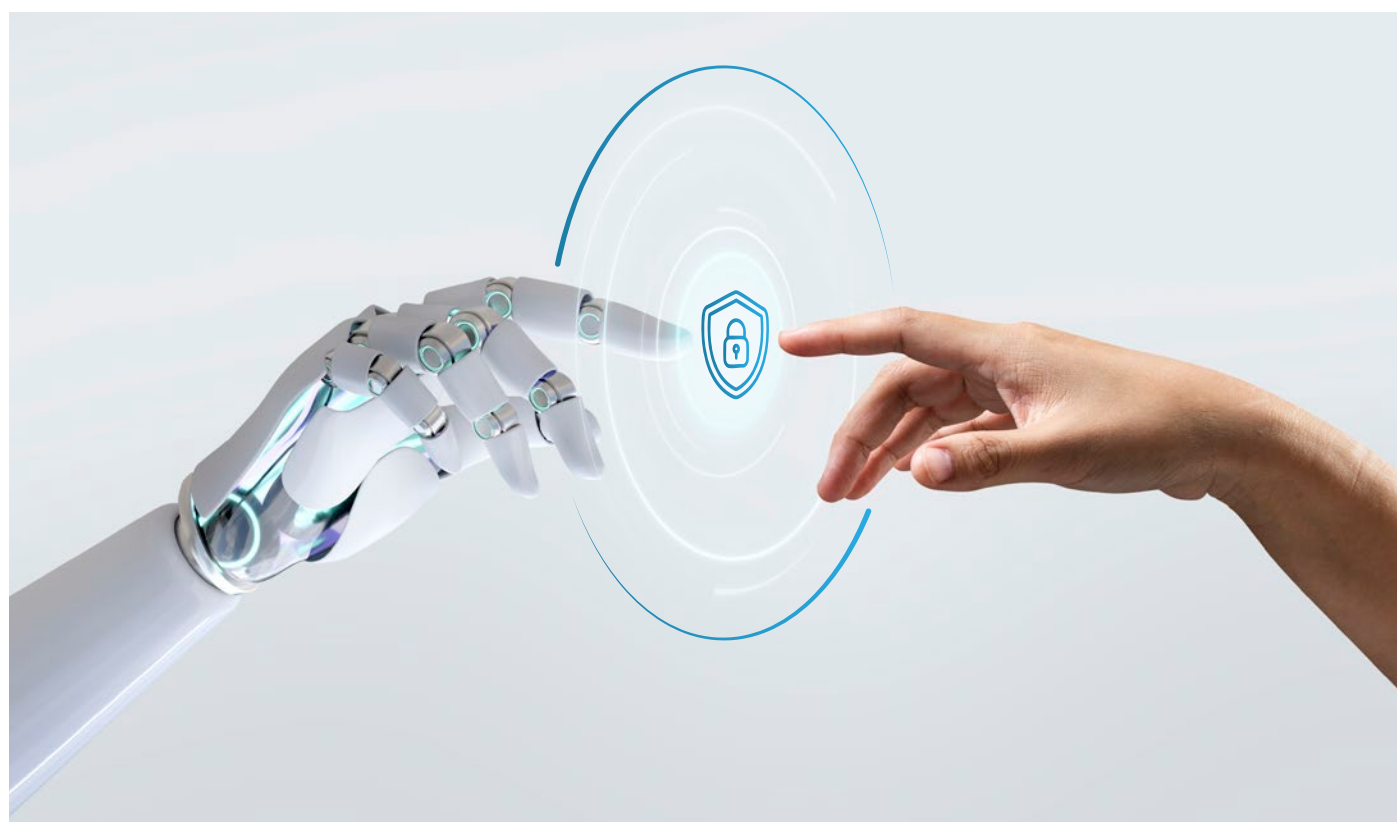
Vse to prispeva k varnejšemu in učinkovitejšemu pristanišču.

Tehnologija v podporo človeku

Umetna inteligenca je izjemno orodje, a nikakor ne sme nadomestiti človekove presoje. Njena moč se kaže šele, ko jo uporabljamo odgovorno, etično in premišljeno. V Luki Koper ostajamo zavezani varnosti, zdravju in razvoju – tako s pomočjo tehnologije kot z usposobljenimi ljudmi, ki jo uporabljajo.

Svetovni dan varnosti nas opominja, da sta zdravje in varno delo temeljna pogoja za dolgoročno uspešnost. Z odgovorno uporabo umetne inteligence lahko to prihodnost zgradimo skupaj – varno, pametno in trajnostno.

Učinkovitost mora vedno temeljiti na ravnotežju med tehnologijo in človeškim nadzorom. V prihodnje bo ključen razvoj tehnologij, ki bodo človeku pomagale, ne pa ga nadomestile.

PREDNOSTI umetne inteligence za varstvo pri delu

- **Zgodnje prepoznavanje tveganj**
UI sistemi s pomočjo kamer in senzorjev v realnem času prepoznajo nevarnosti, kot so gibanje v nevarnih območjih, neuporaba zaščitne opreme ali neprimerna delovna drža. Takšni sistemi omogočajo hitro ukrepanje, še preden pride do nesreče.
- **Avtomatizirano poročanje in analiza**
Umetna inteligenca lahko avtomatsko pripravi poročila o incidentih, analizira vzroke z metodami (npr. 5 x zakaj) in oblikuje predloge za izboljšave. To pohitri odziv in izboljša kakovost ukrepov.
- **Usposabljanje z VR tehnologijo**
Zaposleni se v varnem virtualnem okolju učijo ravnanja v situacijah, kot so požari, padci tovara ali neurja. Vadba poteka brez tveganja, z možnostjo ponavljanja in analize napak.
- **Pametni senzorji in napovedovanje tveganj**
Nosljivi senzorji spremljajo stanje zaposlenih (utrip, telesna temperatura), opreme (vibracije, obraba) in okolja (vlaga, plini). UI analizira trende in predlaga pravočasne ukrepe – npr. počitek delavca ali zamenjavo okvarjene opreme.

SLABOSTI IN IZZIVI uporabe umetne inteligence

- Čeprav UI prinaša pomembne koristi, se je treba zavedati tudi tveganj:
- **Prekomerna odvisnost**
Zanašanje na tehnologijo lahko oslabi pripravljenost zaposlenih v kriznih razmerah.
 - **Zasebnost in etika**
Zbiranje podatkov o zaposlenih mora biti zakonsko regulirano in transparentno
 - **Pomanjkanje zakonodaje**
Trenutno primanjkuje jasnih pravnih in etičnih standardov za uporabo UI v varstvu pri delu.
 - **Visoki začetni stroški**
Visoki začetni stroški lahko predstavljajo velik finančni zalogaj za podjetje in vzbudijo dvome o smiselnosti naložbe.
 - **Tehnične omejitve**
Sistemi UI so lahko nezanesljivi, če temeljijo na nepopolnih ali pristranskih podatkih.

PREDNOSTI in SLABOSTI umetne inteligence v varstvu pri delu

- Digitalni dvojčki
- Optimizacija poti in prometa
- Pametni senzorji in analiza
- Napredno VR usposabljanje
- Avtomatizirano poročanje
- Zgodnje prepoznavanje tveganj

- Tehnične omejitve sistemov
- Potrebna regulacija in standardi
- Visoki začetni stroški
- Vprašanja zasebnosti in etike
- Prekomerna odvisnost od tehnologije

 Prednosti UI

 Slabosti UI

Propeller klub tokrat gostil predsednico Luke Koper

 JANA BLAŠKOVIČ ARHIV PROPELLER KLUB

26. marca je Propeller klub pristanišča Koper na svoj klubski večer povabil predsednico naše uprave Nevenko Kržan, ki je spregovorila o ključnih načrtih, uspehih in projektih za prihodnji razvoj.

Propeller klub v svojih vrstah združuje posameznike in podjetnike, ki so profesionalno ali drugače povezani s pristaniško in pomorsko dejavnostjo ter tudi s kopenskim in letalskim transportom. Na klubskih večerih, ki jih organizirajo skozi vse leto, se tako osredotočajo na teme, povezane s transportom, pomorstvom, logistiko in seveda tudi s pristaniško dejavnostjo. Predsednica uprave Luke Koper, d. d., Nevenka Kržan je na zadnjem srečanju udeležencem predstavila naše poslovanje v lanskem letu in načrte za prihodnost, ki izhajajo iz strateškega poslovnega načrta 2024–2028, ter investicije v teku. Vsem je skupno to, da bomo z njimi okrepili svoje zmogljivosti na vseh ključnih terminalih in posledično lahko dosegali načrtovano rast pretovora in ohranjali konkurenčno prednost. Posebej je

izpostavila številne projekte podnebnega in digitalnega prehoda, s katerimi bomo znižali naš ogljični odtis in okrepili energetska samooskrbo iz obnovljivih virov.

Pogovor s predsednico Kržan je vodil predsednik Propeller kluba Radko Malačič.

Izjemen interes madžarskih logistov za ogled Luke Koper

 SEBASTJAN ŠIK

Konec marca nas je obiskala številčna delegacija z Madžarske, 55 predvsem mlajših logistov, ki so zaposleni pri različnih špedicijskih podjetjih na Madžarskem. Ekskurzijo je organiziralo madžarsko Združenje špediterjev, katerega član je tudi Luka Koper.

Na poti iz Budimpešte smo jih ujeli na Črnem Kalu, na info točki drugega tira, kjer smo jim predstavili projekt izgradnje novega tira ter potek prenove celotnega slovenskega železniškega omrežja. Med dvodnevni obiskom so si ogledali tudi najmlajši vlačilec v floti Adria Tow, Ares, čigar skrivnosti sta jim razkrila člana posadke, kapetana **Boštjan Pahič** in **Sadik Fazlić**. Obiskali so tudi Upravo za pomorstvo in izvedeli vse o varnostnih procesih vplutja in izplutja ladje.

Koordinator za iskanje in reševanje **Robert Škrokov** jim je razkazal komandni most. Ogledali so si tudi pristanišče, se seznanili z novimi investicijami ter z novostmi na področju carinskih postopkov, za kar je poskrbel predsednik Združenja za promet pri Gospodarski zbornici Slovenije **Čedomir Bojanić**.

Madžarski logisti so nas obiskali že pred dvema letoma in zaradi izjemnega zanimanja že napovedali svoj povratek čez dve leti.

Prva ladja v navezi Gemini Cooperation

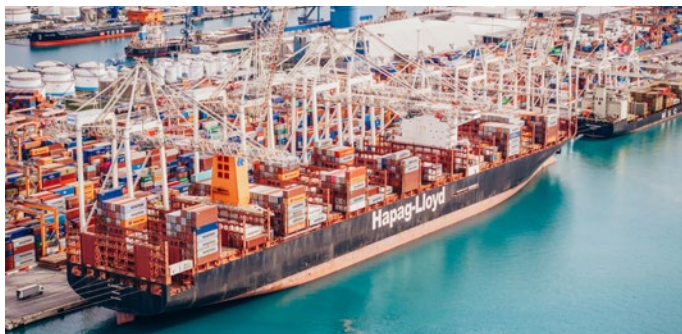
 ROK ŠTEMBERGER ARHIV LUKE KOPER, KRISTJAN STOJAKOVIČ

Globalna igralca na področju ladijskih prevozov Maersk Line in Hapag-Lloyd sta že v začetku leta 2024 napovedala tesnejše operativno sodelovanje v novi aliansi, imenovani Gemini Cooperation.

Glavni cilj zaveznitva je zagotoviti zanesljivejše in bolj prilagodljive ladijske prevoze, ki so prilagojeni sodobnim trendom v oskrbovalnih verigah. V globalno mrežo sta ladjarja vključila 57 linij s skupno 340 ladjami, od tega precej takšnih na alternativni pogon. Sama reorganizacija ladijskih povezav je stekla s 1. februarjem letos, 30. marca 2025 pa smo na kontejnerskem terminalu privezali prvo ladjo iz novega servisa SE1 oz. AE12. Tedenski servis povezuje Šanghaj, Ningbo, Tanjung Pelepas, Salalah in Port Said, sledi Koper kot prvo pristanišče postanka v Jadranu ter Reka. Ob povratku v Azijo se ladje ustavijo tudi na Šrilanki, sicer pa ladje vsaj za zdaj ohranjajo varnejšo pot okoli Afrike. Poleg alianse Gemini Cooperation nas z azijskimi pristanišči direktno tedensko povezuje še skupina ladjarjev pod okriljem Ocean Alliance in samostojni ladjar Tailwind.

Maersk Campbell ostaja v Kopru redna obiskovalka, vendar odslej z več oranžnimi, Hapag-Lloydovimi kontejnerji na krovu.

10. aprila letos smo na terminalu prvič privezali tudi matico Hapag-Lloyda **Al Nasriyah**. S 368,5 metri dolžine gre za najdaljšo ladjo, ki smo jo doslej privezali na kontejnerskem terminalu. Prejšnje dolžinske rekorde so bile sicer zgolj za dober meter krajše.

Nov rekord za Kontejnerski terminal

 ROK ŠTEMBERGER JANA BLAŠKOVIČ, MARINA JELEN

Marec se je izkazal za izjemno uspešnega na področju pretovora kontejnerjev, saj smo v tem mesecu na ladje naložili in z njih razložili kar 110.810 kontejnerskih enot (TEU). S tem smo presegli prejšnjo znamko iz oktobra 2024, ko smo v enem samem mesecu pretovorili 106.698 TEU. Doseženi rezultat dokazuje, da kljub varnostnim razmeram v Rdečem morju in preusmeritvi tovora okoli Afrike transportna pot skozi severni Jadran še vedno pridobiva na pomenu.

Da gre za pomemben mejnik, zlasti v luči negotovosti in napetosti v globalni trgovini, posledično pa tudi v pomorski logistiki, meni tudi predsednica uprave Luke Koper **Nevenka Kržan**: »V Luki Koper se zavedamo, da moramo ravno v teh negotovih časih iskati in izkoriščati nove poslovne

priložnosti, hkrati pa ohranjati zanesljiv servis, s katerim že leta utrjujemo položaj enega najpomembnejših pristanišč v regiji. Če želimo ostati konkurenčni v svetovnem pomorskem prometu, pa moramo stremeti tudi k razvoju naravnanim projektom.« Ob tem je čestitala vsem zaposlenim v pristanišču, ki s svojim delom upravičujejo sloves najpomembnejšega kontejnerskega terminala na Jadranu.

Prednostna naloga Luke Koper ostaja gradnja dodatnih pristaniških kapacitet, zato širimo severni del prvega pomola, ki prinaša nove obalne konstrukcije z dvema privezoma skupne dolžine 326 metrov ter 7 hektarov skladiščnih in manipulativnih površin. Prva faza tega gradbeno in finančno zahtevnega projekta bo zaključena do konca leta 2027, po vseh izvedenih naložbah pa bo skupna kapaciteta terminala znašala 1,8 milijona TEU letno.

Predstavniki Evropske komisije in Vlade RS na predstavitvi projekta Luka.DT

11. marca so Luko Koper obiskali predstavniki Evropske komisije, ki jih je gostil Urad Republike Slovenije za okrevanje in odpornost. V okviru obiska v Sloveniji so prišli tudi v Koper in se seznanili z izvedenimi projekti, sofinanciranimi v okviru Načrta za okrevanje in odpornost.

 JANA BLAŠKOVIČ JURE MAKOVEC

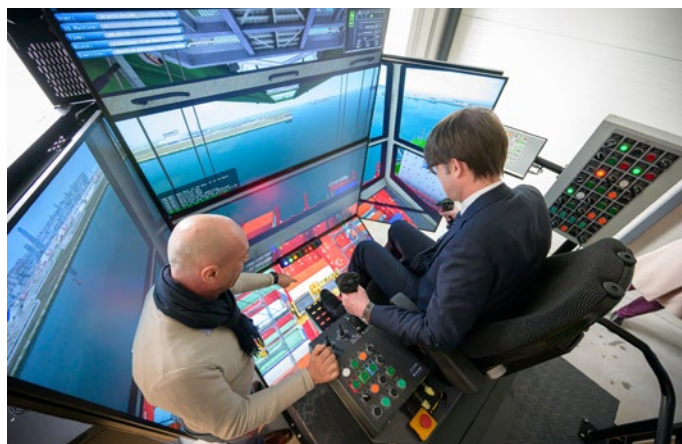
Med slednje sodi tudi projekt Luka.DT – digitalna transformacija procesov v Luki Koper, ki smo ga ob tej priložnosti podrobneje predstavili. Številno EU delegacijo sta vodila glavni pogajalec za Slovenijo, direktor Projektne skupine za reforme in naložbe – SG REFORM **Johannes Luebking** – in glavni pogajalec za Slovenijo, direktor Generalnega direktorata za gospodarske in finančne zadeve – DG ECFIN **Luc Tholoni**. Spremljali so jih predstavniki Vlade Republike Slovenije, med njimi **Jure Leben**, državni sekretar v Kabinetu predsednika vlade, in **Josip Mihalic**, direktor Urada RS za okrevanje in odpornost, ter drugi.

Po sprejemu predsednice uprave Luke Koper **Nevenke Kržan** in članov naše uprave **Gorazda Jamnika** in **Vojka Rotarja** – delavskega direktorja so si ogledali nov Center za usposabljanje. **Rok Grdina** s Področja upravljanja in razvoja poslovnih procesov je predstavil projekt Luka.DT za digitalno preobrazbo poslovnih procesov v Luki. Gre za zahteven projekt, ki v našem pristanišču obsega razvoj in implementacijo številnih naprednih rešitev, od katerih lahko izpostavimo napredne rešitve za poslovno analitiko, uporabo umetne inteligence

za zmanjšanje neproduktivnih premikov, rešitve za digitalizacijo skladiščnih procesov, mobilno aplikacijo za avtoprevoznike itd.

Del projekta je tudi naložba v simulator za usposabljanje zaposlenih za delo na luški mehanizaciji, ki so ga gostje lahko tudi preizkusili in je del novega Centra za usposabljanje. Inštruktor za simulator **Dejan Dražić**, ki ima dolgoletne izkušnje kot upravljelec dvigal, je visoke goste vodil skozi simulacijo premikanja zabojnikov s kamiona na čezoceanko. Gostje niso skrivali navdušenja nad sodobno metodo izobraževanja, zato je čas obiska še hitreje minil.

Naš projekt Luka.DT je sicer en od 23-ih projektov Načrta za okrevanje in odpornost, ki jih je Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport izbralo za sofinanciranje v okviru javnega razpisa Digitalna preobrazba gospodarstva. Za izvedbo razpisa je EU – NextGenerationEU prispevala okoli 44 milijonov evrov. Celotna vrednost našega projekta Luka.DT je znašala 4,8 milijona evrov. Kot nosilec projekta pa smo v Luki Koper uspeli pridobiti za 2,1 milijona evrov EU sredstev.

Družili smo se s poljskimi partnerji

Za nami je prvi letošnji uspešno organiziran dogodek za poslovne partnerje Luke Koper na tujih tržiščih. Sprejema v elegantni Vili Foksal v poljski prestolnici se je udeležilo 200 poslovnih partnerjev, med njimi tudi številni predstavniki kopske pristaniške skupnosti.

 ARMIN SEJARIĆ RAFAL GRONECKI

Poslovne partnerje je nagovoril član uprave **Gregor Belič**, ki je izpostavil, da so za uspehe in rezultate družbe ključni dobri medsebojni odnosi s poslovnimi partnerji in strankami. Predstavil je številne investicije v teku in tiste, ki jih načrtujemo za naslednje obdobje. Ob koncu je član uprave Belič dodal, da vse naložbe upoštevajo najvišje

trajnostne standarde, saj investiramo v okolju prijazne tehnologije. Zbrane je v imenu Luke Koper nagovoril tudi naš predstavnik na Poljskem **Darek Mierkiewicz**.

Po uradnem delu je sledilo sproščeno druženje, izmenjava mnenj in pogledov na trenutno dogajanje v logistiki.

Logistični kongres v znamenju trajnosti in več kot 600 udeležencev

V Portorožu je med 2. in 4. aprilom potekal že 12. Logistični kongres, največji mednarodni dogodek s področja logistike in oskrbovalnih verig v regiji. Ker ima naše pristanišče nepogrešljivo vrednost za razvoj transporta in logistike ne le v Sloveniji ampak tudi širše, smo tudi letos sooblikovali kongresni program.

MARINA JELEN, JANA BLAŠKOVIČ TOMAŽ PRIMOŽIČ, MARINA JELEN

Slovensko logistično združenje je prvi mednarodni kongres, ki se je osredotočal na logistiko in oskrbovalne verige, organiziralo že pred 12 leti. Zaradi zanimivih kongresnih vsebin, ki povezujejo strokovnjake s tega področja z akademsko sfero, zanimanje za udeležbo vsako leto raste. Letos se je tako kongresa udeležilo več kot 600 udeležencev. Program se je osredotočil na dobre prakse s področja sodelovanja v logistiki, upravljanja logistike, trajnosti v logistiki (ESG) ter digitalizaciji, avtomatizaciji in robotizaciji, ki predstavljajo najsodobnejše tehnološke trende v panogi.

Ker že vrsto let podpiramo kongres in smo obenem največji akter na področju logistike v državi, je naši predsednici uprave **Nevenki Kržan** pripadla čast, da z uvodnim nagovorom pozdravi udeležence iz različnih držav. Poudarila je, da ima poleg digitalnih tehnologij prav logistična dejavnost največje zasluge za to, da je svet čedalje bolj povezan: »Današnji čas nas postavlja pred čedalje večje izzive, naše poslovno okolje se hitro spreminja in postaja vse bolj nepredvidljivo, to pa se odraža tudi v logistiki in transportu. V takih razmerah sta zato dinamičnost in prilagodljivost ključni vrline in prednosti. Pomembno pa je tudi gledati naprej, se razvijati, saj bomo le tako lahko dosegli napredek.« Kot je dejala, je Luka Koper ravno sredi obsežnega razvojnega cikla, s katerim bo okrepila svoje zmogljivosti in omogočila nadaljnji razvoj pristaniške in logistične dejavnosti. V osrčju našega delovanja pa je trajnost: »Tudi sicer verjamem, da mora biti prihodnost na področju logistike v prvi vrsti trajnostna in okolju bolj prijazna, k čemur tudi v pristanišču stremimo s številnimi zelenimi investicijami, kot so elektrifikacija obale, nameščanje sončnih elektrarn, zamenjava delovnih strojev z ogljično nevtralnimi in s projekti digitalne preobrazbe.«

Na otvoritvi se je predsednica uprave Luke Koper Nevenka Kržan srečala s številnimi kolegi iz panoge – (levo) **Igor Žula**, predsednik Slovenskega logističnega združenja, in **Robert Sever**, direktor Združenja za promet pri GZS.

Velik poudarek so snovalci programa namenili trajnosti in primerom dobre prakse. Dolgoletna prizadevanja za doseg podnebne nevtralnosti koprškega pristanišča je na letošnjem kongresu predstavljala član uprave – delavski direktor **Vojko Rotar**, ki je dejal, da je družba prve korake na poti v bolj trajnostno delovanje naredila pred skoraj 30 leti: »Smo prvo pristanišče, ki je pridobilo okoljski standard ISO 14001, in med redkimi, ki so zadostila najvišjim zahtevam okoljskega standarda EMAS. Pridobili smo tudi enega najzahtevnejših standardov ISO 50001, v okviru katerega smo v pristanišču vpeljali sistem celovitega upravljanja z energijo.«

Vojko Rotar, član uprave in delavski direktor, je na konferenci predstavil dobre prakse Luke Koper na poti do podnebne nevtralnosti.

Več kot desetletje je že od tega, ko smo v družbi kupili prve stroje na električni pogon, do danes pa smo elektrificirali vsa obalna dvigala in približno polovico mostnih dvigal, ki so do zdaj veljala za ene največjih porabnikov goriva. Ta delež bomo še krepili, sočasno pa posodabljali tudi vozni park in gradili nove polnilnice za oskrbo e-vozil. Kot je dejal, je »... največji in najzahtevnejši projekt vzpostavitve infrastrukture za priklop ladij na električno energijo neposredno z obale, v okviru katerega bomo do leta 2029 priklop omogočili potniškim in kontejnerskim ladjam. Uspešni smo tudi pri izkoriščanju obnovljivih virov energije: z doslej zgrajenimi sončnimi elektrarnami že danes pokrivamo približno 15 odstotkov potreb po električni energiji, do leta 2030 pa ga bomo zvišali na 30 odstotkov takratnih potreb, ki bodo bistveno višje od današnjih.«

AOK: izboljšujemo poplavno varnost in urejamo naravni habitat

Novembra lani smo se lotili urejanja ankaranskega obrobne kanala (AOK), ki naravno razmejuje pristaniško in urbano okolje. Z naložbo bomo izboljšali prevodnost in odvajanje vod s poplavnega območja ankaranske Bonifike, hkrati pa omogočili ureditev dodatnih površin koncesijskega območja.

 MARINA JELEN SEBASTJAN GRDINA

2,5 kilometra dolg ankaranski obrobni kanal je desni razbremenilni odvodni jarek reke Rižane, v katerega se stekajo hudourniki z okoliških hribov in poplavne vode z depresijskega območja. V okviru naložbe smo se lotili poglobljanja in čiščenja struge, saj je bil kanal izredno plitek in močno zaraščen, poleg tega bomo strugo meandrično speljali, utrdili brežine ter tako izboljšali poplavno varnost celotnega območja. Ob tem bomo zgradili dva mostička na dveh lokalnih cestah, ki prečita kanal. Pomemben del naložbe, ki jo bomo izvajali v dveh fazah, je tudi ureditev območja za vzpostavitev habitata za določene zavarovane rastlinske in živalske vrste. Te bomo preselili iz bližnje površine Serminske bonifike, ki se nahaja znotraj koncesijskega območja in jo bomo lahko v prihodnjih letih izkoriščali za izvajanje svoje dejavnosti.

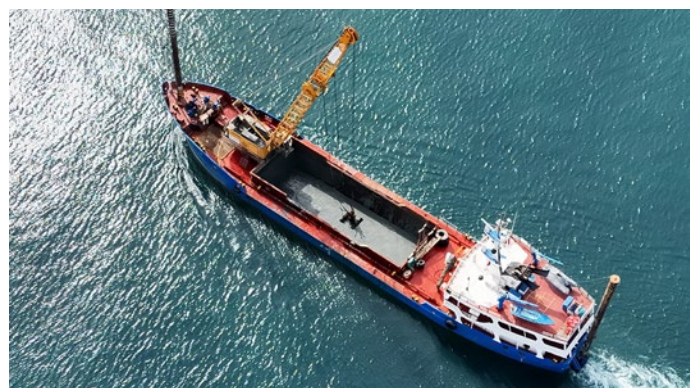
Ob sidrišču testno odložili morski sediment

Zadnji teden v marcu smo uspešno izpeljali začetek projekta testnega premeščanja morskega sedimenta s širšega območja prvega luškega bazena nazaj v morje, na območje približno pet milj od obale. Gre za postopek, ki ga druga pristanišča po svetu izvajajo že desetletja, Luka Koper pa bo to možnost lahko izkoriščala po uspešno zaključenem dvoletnem obdobju monitoringa morebitnih vplivov. Odlaganje morskega sedimenta na kopnem je pod posebnim drobnogledom varuhov okolja, saj vsebuje veliko soli, kar ni vedno ugodno za rastlinje. To je eden od razlogov, da marsikje v svetu morski sediment odlagajo kar nazaj v morje, na natančno določenih območjih, ki so dovolj oddaljena od obale. Leta 2021 sprejeti Pomorski prostorski plan je na pobudo Luke Koper to možnost predvidel tudi v Sloveniji, določil pa je tudi približno 25 hektarov veliko območje sredi Kopskega zaliva – ob sidrišču, kjer je dno zaradi pogostega sidranja ladij že degradirano.

Čeprav prostorski plan dopušča odlaganje do 50.000 kubičnih metrov materiala, smo v okviru naložbe v tej fazi odložili le desetino – torej 5.000 kubičnih metrov morskega sedimenta, saj ocenjujemo, da te količine lahko zagotovijo zadostne rezultate pri vseh predvidenih meritvah v opazovalnem obdobju. Pri odlaganju je sodelovalo zunanje specializirano podjetje, ki je s posebnimi delovnimi ladjami (baržami) za izkop in odlaganje po posebnem postopku ter ob upoštevanju številnih ukrepov sediment odložilo na območju, kjer globina morja doseže 20 metrov. Celoten postopek so izvajali dobri teden dni, temu pa sledi dvoletno obdobje izvajanja monitoringa, v katerem bodo strokovne institucije analizirale stanje in morebitne vplive. Posebne meritve in analize smo skupaj z Morsko biologsko

postajo izvajali že dober mesec pred in dva meseca po izvedbi premeščanja. Podjetje Sirio pa je na območju odlaganja materiala izvedlo natančen hidrogrfski posnetek globin pred in po končanem premeščanju.

Redno poglobljanje morskega dna je zaradi muljastega dna, morskih tokov in pogostih nanosov materiala, ki jih v luški akvatorij praktično ob vsakem deževju prinašajo reke, hudourniki in meteorne vode, nujno opravilo za ohranjanje varnosti plovnih poti in zagotavljanje nemotenega delovanja pristaniških procesov. Izkopani sediment smo v Luki Koper skladno z vsemi dovoljenji in soglasji vsa ta leta uporabljali za urejanje novih površin za izvajanje svoje dejavnosti.

Dva kontejnerja humanitarne pomoči iz Luke Koper proti Madagaskarju

Predsednica države Nataša Pirc Musar je 12. marca v našem pristanišču na pot pospremila dva kontejnerja zbrane humanitarne pomoči za Madagaskar. Projektu, v katerem so svoje moči združili Slovenska karitas, Fundacija Nataše Pirc Musar – ustanova Alma, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve ter številni donatorji, smo se brez oklevanja pridružili tudi v Luki Koper. Poskrbeli smo za odpremo zabojnikov, ladjar Maersk pa ju bo varno dostavil na destinacijo.

 JANA BLAŠKOVIČ JAKOB BUŽAN

Kar za 11 ton pomoči bo namenjene otrokom in družinam v eni najrevnejših držav sveta. V okviru uradne razvojne pomoči je namreč Slovenija podprla gradnjo nove osnovne šole v kraju Bemasoandro v predmestju glavnega mesta Antananarivo. Dva zabojnika sta natovorjena s šolskimi potrebščinami, učnimi pripomočki, sanitetnim materialom, športno opremo in osnovnimi življenjskimi dobrinami za novo šolo, ki bo kmalu sprejela 500 učencev.

Predsednica Republike Slovenije **Nataša Pirc Musar** je ob dogodku v pristanišču poudarila, da je Slovenija znova dokazala, da solidarnost ne pozna meja: »Vsak predmet, ki danes odhaja na dolgo pot, nosi sporočilo solidarnosti in upanja. S tem dokazujemo, da Slovenija ostaja država, ki verjame v moč sodelovanja in medsebojne podpore. Izobraževanje je ključ do boljše prihodnosti. Ta šola bo več kot petsto otrokom omogočila priložnost, da se iztrgajo iz revščine in si z znanjem ustvarijo boljše življenje.« Izpostavila je tudi pomembno vlogo misijonarja **Pedra Opeke** in njegovega združenja Akamasoa, ki že desetletja pomaga otrokom pridobiti dostop do izobrazbe. V začetku junija pa bo obiskala Madagaskar, kjer bo zbrano pomoč predala misijonarju Opeki in uradno odprla novo šolo.

Nevenka Kržan, predsednica uprave Luke Koper, d. d., je na dogodku povedala: »Ponosna sem, da kot skupnost

še verjamemo v moč dobrote in solidarnosti. Številni smo združili moči in dokazujemo, kako malo je potrebno, da ustvarimo priložnost in prižgemo upanje za boljše življenje otrok, ki to najbolj potrebujejo. Vse to nam je uspelo tudi ob podpori pristaniške skupnosti, ki je vedno pripravljena podpreti dobre projekte. Posebna zahvala gre tudi ladjarju Maersk, ki bo poskrbel, da bosta zabojnika z našo pomočjo varno prispela na končno destinacijo. Gre za skupno predajanje upanja in omogočanje nove priložnosti za otroke in družine ter dostopnejše izobraževanje in zdravstveno oskrbo.«

Slovenija za Madagaskar je projekt, ki je nastal v sodelovanju med Slovensko karitas, Fundacijo Nataše Pirc Musar – ustanovo Alma ter Ministrstvom za zunanje in evropske zadeve Republike Slovenije. Izjemen odziv pa je prišel tudi iz zasebnega sektorja in športnih organizacij. Poleg Luke Koper, ki smo skupaj z ladjarjem Maerskom poskrbeli za brezplačno odpremo in prevoz tovora, je med dobrotniki tudi Suvereni malteški viteški red, ki je doniral večnamenski kombi, številna podjetja so prispevala različne materialne potrebščine, športne zveze in Olimpijski komite Slovenije pa so prispevali žoge in različno športno opremo za šolo ter športna oblačila za otroke. Podrobno vsebino obeh zabojnikov je predstavil **Peter Tomažič**, generalni tajnik Slovenske karitas.

Skupinska slika s predsednico države Natašo Pirc Musar in donatorji pred kontejnerjema s humanitarno pomočjo, preden smo ju odpremili na pot do Madagaskarja.

Mladi testirali inovativno napravo za merjenje morskih tokov

 JURE BAROVIČ ARHIV EKIPE FISHERBOSS

Otroci danes že v osnovni šoli uporabljajo računalnike. Še več, nekateri so odlično tehnično podkovani in sodobne tehnologije uporabljajo pri razvoju robotike. Svoje ideje razvijajo v okviru programa First LEGO League, vzgojno-izobraževalnega in raziskovalnega interdisciplinarnega programa, ki mlade opremlja z dodatnimi znanji iz znanosti in tehnologije ter spodbuja samoiniciativnost, podjetnost, ustvarjalnost in timsko delo.

V programu sodeluje tudi ekipa Fisherboss, ki jo sestavljajo sestošolci z Osnovne šole Janka Ribiča Cezanjevci. Vsako leto so mentorji in učenci postavljeni pred nov izziv, letošnja tema pa je bila Pod gladino. Ekipa Fisherboss je razvila inovacijsko napravo za merjenje šibkih morskih tokov, s katero bi lahko pomagali reševati probleme v pristaniščih, ki jih omenjeni tokovi povzročajo. Pri raziskovanju problema in razvoju naprave so povezali številne strokovnjake in podjetja. Pomemben del pomoči sta prispevali Fakulteta za pomorstvo in promet ter Luka Koper. Učenci so pod vodstvom mentorjev reševali problem pod časovnim pritiskom z nezadostnimi sredstvi in neznanimi konkurenti ter tako spoznali vse korake procesa pri razvoju produkta.

Finale odprtega državnega prvenstva First LEGO League je letos potekal v Kopru, Fisherboss so bili najuspešnejši v kategoriji razvoja inovacijskega projekta in osvojili 1. mesto v državi in 1. mesto v regiji Adria (Slovenija, Hrvaška, Srbija in Črna gora).

Iz Luke Koper jim čestitamo za dosežek in si želimo, da bi se mladi znanstveniki nekoč zaposlili tudi pri nas ter s svojim znanjem in idejami pomagali razvijati naše pristanišče.

Luka Koper je mladi in zagnani ekipi Fisherboss pomagala pri testiranju naprave za merjenje morskih tokov. S plovilom Maritime enote smo jo odpeljali na območje pred luko, postavili na morsk gladino ter izvedli prve meritve (desno **Jure Barovič** iz Luke Koper).

Prvi letošnji 'potniški' maiden-call

 MITJA DUJC ALOJZ PETROVČIČ

28. marca smo sprejeli lepotico iz bele flote Star Legend, drugo potniško ladjo v letošnji sezoni, ki pa se je na našo obalo privezala prvič. Naša utečena ekipa za sprejem potniških ladij je ladjo sprejela, vse postopke za pregled gostov pa so zaradi gradnje novega potniškega objekta opravili kar na ladji, kar je tudi sicer praksa v primeru, da to ni mogoče na kopnem.

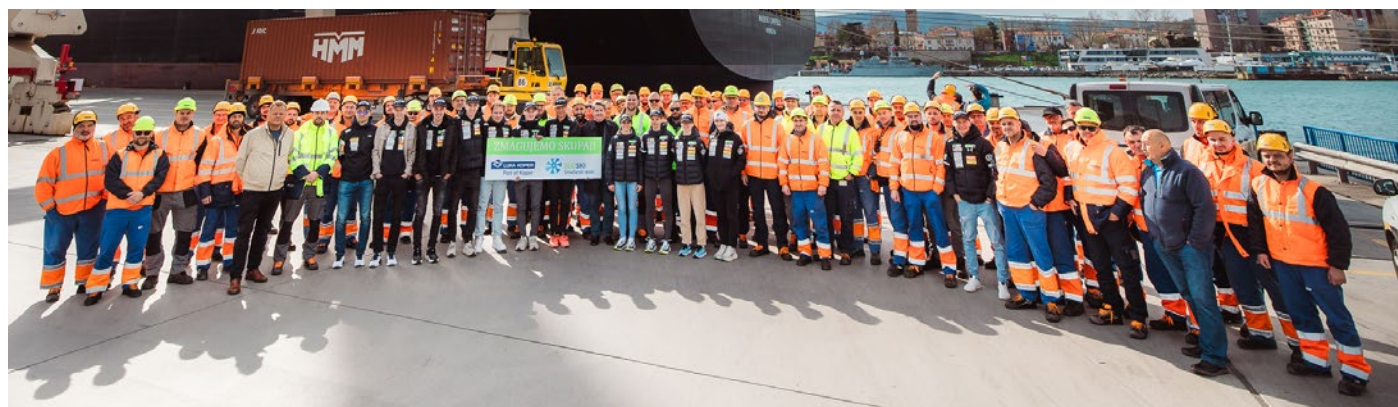
O ladji in gostih

Ladja Star Legned je last ladjarja Windstar Cruises in spada med manjše, butične potniške ladje. V dolžino meri 160 metrov in na svojem krovu prevaža 312 potnikov, tokrat pa ni prišla polno zasedena. K nam je priplula iz Benetk, popoldan pa pot nadaljevala v Zadar, kar je tudi sicer priljubljen itinerarij ladij za križarjenja v našem delu Sredozemlja. Zanj je skrbel agent Centralog. Na krovu je bila velika večina ameriških turistov, ki so se podali predvsem na izlete po Kopru in v kraje v bližnji okolici, nekaj jih je zavilo v Lipico in Postojnsko jamo, tisti najbolj vztrajni pa so se zapeljali do Ljubljane. Do Bleda in v Čezsočo tokrat zaradi slabega vremena in krajšega postanka niso šli.

Za vse, ki spremljajo prihode potniških lepotic na našem Potniškem terminalu, lahko povemo, da bo naslednji 'maiden call' že 13. maja, skupaj pa bomo takih prvih novih prihodov letos našli kar šest.

Kot je v navadi v ladijskem potniškem turizmu, se ob prvem prihodu ladje v pristanišče opravi vljudnostni obisk predstavnikov pristanišča in kraja. Zato sva se na obisk h kapitanu ladje odpravila **Mitja Dujc**, vodja Potniškega terminala (desno), in **Mateja Kozlovič Hrvatini**, podžupanja Mestne občine Koper, in s posadko izmenjala spominske plakete.

Slovenski skakalci in skakalke pri nas po izjemni sezoni

Takoj po zaključku sezone svetovnega pokala v smučarskih skokih, ko je v Planici Domen Prevc postavil nov svetovni rekord, so slovenski skakalci in skakalke obiskali Luko Koper. Uprava družbe jim je čestitala za neverjetne rezultate, športniki pa so se družili z zaposlenimi po različnih terminalih v pristanišču in se zahvalili za dolgoletno podporo.

 JANA BLAŠKOVIČ JAKOB BUŽAN

Luko Koper so obiskali vrhunski športniki skakalci in prejemniki številnih najvišjih odličij na tekmah za svetovni pokal in na svetovnem prvenstvu **Domen Prevc, Lovro Kos, Anže Lanišek, Žak Mogel, Timi Zajc, Žiga Jelar**, skakalke **Nika Prevc, Ema Klinec, Taja Bodlaj** in **Katra Komar** ter nordijski kombinatorci **Vid Vrhovnik** in **Ema Volavšek**, ki so prišli v spremstvu trenerjev **Robija Hrgote, Jurija Tepeša** in **Primoža Triplata** ter predsednika panoge smučarski skoki in nordijske kombinacije **Boruta Meha**.

V imenu zlatega sponzorja slovenskih reprezentanc v smučarskih skokih in reprezentanc v nordijski kombinaciji je športno delegacijo pozdravila uprava družbe, člani **Gregor Belič, Gorazd Jamnik** in **Vojko Rotar** – delavski direktor ter predsednica uprave družbe Luka Koper, d. d., **Nevenka Kržan**, ki jim je izrekla čestitke za neverjetne uspehe v letošnji sezoni: »Ponosni smo, da danes gostimo toliko nosilcev odličij svetovnega pokala, prejemnico velikega kristalnega globusa in svetovnega rekorderja ter prejemnika malega kristalnega globusa. Vaši letošnji uspehi so plod dolgoletnega trdega dela, vztrajnosti in odrekanja ter

dokazujejo, kako pomembno je vlagati v naslednike. Skupna nam je odgovornost in trajnostno delovanje pri vsem, kar počnemo, saj ne iščemo rezultatov takoj in zdaj, temveč vlagamo v dolgoročne uspehe v prihodnosti. Ponosni smo, da vas podpiramo že veliko let,« je sklenila.

Skakalci in skakalke so si vzeli čas za obisk terminalov po pristanišču in druženje z zaposlenimi v Luki Koper. Pokazali so jim letos osvojena najvišja odličja – zlate kolajne s svetovnega prvenstva, ki so si jih ekipno prislužili Anže Lanišek, Domen Prevc, Timi Zajc in Lovro Kos, veliki kristalni globus, ki ga je osvojila Nika Prevc, in mali kristalni globus Domna Prevca.

Planiški rekorder Domen Prevc je za medije pojasnil, da se dosežkov še vedno povsem ne zaveda: »Ne moreš vsega kar tako absorbirati. Pač rabiš malo časa, predvsem časa zase, da glava, um in telo dojamajo, kaj si dosegel, kaj si naredil.« Nika Prevc je minulo sezono označila za sanjsko in za veliko boljšo, kot bi si jo lahko sama na začetku sezone zamislila, ob tem pa dodala: »Če se dobro poznam, vem, kaj še lahko izboljšam.«

OPOMNIK ZA ZDRAVJE:

Koliko, kdaj in katero sadje uživati

Svetovni dan zdravja je svetovni dan zdravstvene ozaveščenosti, ki ga vsako leto pod pokroviteljstvom Svetovne zdravstvene organizacije in drugih sorodnih organizacij praznujemo 7. aprila.

 MOJCA BANDELJ

Sadje je bogat vir vlaknin, mineralov in antioksidantov ter ugodno vpliva na spodbujanje občutka sitosti in ohranjanje zdrave telesne teže. Vsi vemo, da je zdravo, in vendar ga v povprečju kljub temu še vedno zaužijemo premalo. Razlog več, da ob vsakem luškem sadnem dnevu sodelavce in obiskovalce prijazno spodbujamo k uživanju **DVEH kosov sadja (cca 160 g) dnevno**.

KATERO sadje izbrati?

Suho ali sveže sadje?

SVEŽE, ker vsebuje manj sladkorja.

Sezonsko in lokalno ali uvoženo sadje?

SEZONSKO iz lokalnega okolja ima boljše biološko vrednost (več mineralov in vitaminov).

Smoothie (smuti) ali sveže sadje?

SVEŽE, ker ima manj sladkorja in višjo nasitno vrednost.

KDAJ je bolje jesti sadje?

Pomembno je tudi, v katerem delu dneva ga uživamo.

Pred ali po vadbi:

Nadomesti izgubljeno energijo in elektrolite.

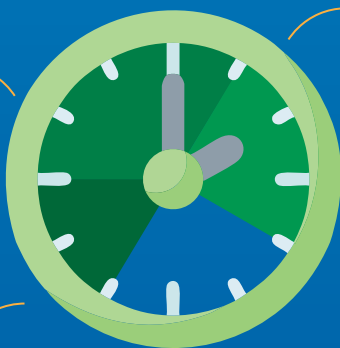
Spodbuja mišično regeneracijo in rast.

Zjutraj (najbolj priporočljivo):

Fruktoza (sadni sladkor) poveča energijo, daje zagon in pospeši prebavo.

Visoka vsebnost vlaknin, vitaminov in antioksidantov.

Najbolje pa je, da poslušate svoje telo in uživanje sadja prilagodite svojim potrebam.

Kot popoldanski prigrizek:

Omeji željo po sladkorju in občutek lakote. Idealno za osvežitev.

Kdaj se sadju izoginiti?

Neposredno po obroku, ker lahko povzroči prebavne težave.

Neposredno pred spanjem, ker lahko nekatere vrste sadja negativno vplivajo na kvaliteto spanja (odvisno od vrste).

Luški glasnik je časopis Skupine Luka Koper.

Izdajatelj: Luka Koper, d. d.

Sedež družbe: Luka Koper, d. d., Vojkovo nabrežje 38, 6501 Koper

Glavna in odgovorna urednica: Marina Jelen

Izvršna urednica: Mateja Dominko

Redakcija: Mediade d. o. o.

Uredniški odbor: Mojca Bandelj, Jure Barovič, Špela Bertok, Tina Bizjak, Kristijan Bračun, Tjaž Cedilnik, Slađana Čopić, Mateja Dominko, Tanja Jerman, Karin Kleva, Andreja Ličen-Čok, Ingrid Maršič, Marta Merkuža, Lea Polh Baša, Armin Sejarić, Mirko Slosar, Klemen Štravs, Ivana Vujanović, Dragan Zlatanović, Suzana Zornada Vrabec, Mara Žerjal

Kreativna zasnova in oblikovanje: Igor Lennasi, ID14 za Mediade d. o. o.

Tisk: Tiskarna Vek Koper

Naklada: 1.700 izvodov

ISSN 2350-3904

Časopis je brezplačen. Za reprodukcijo vsebine je potrebno pisno soglasje uredništva.

Kdor se odreče svobodi, da bi dobil varnost, na koncu izgubi oboje.
Benjamin Franklin